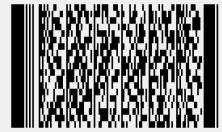

Ned, 18-8-2024, 19:03:20

Potpore

Svoju članarinu ili potporu za Portal HKV-a možete uplatiti i skeniranjem koda.

Otvorite svoje mobilno bankarstvo i skenirajte kod. Unesite željeni novčani iznos. U opisu plaćanja navedite je li riječ o članarini ili donaciji za Portal HKV-a.

Komentirajte

Telefon

Radi dogovora o prilozima, Portal je moguće kontaktirati putem Davora Dijanovića, radnim danom od 17 do 19 sati na broj +385-95-909-7746.

AKT

AKT d.o.o.
knjigovodstvo
i porezne
usluge

01/370-8106
akt@zg.t-com.hr
Sokolska 37
Zagreb

Poveznice

OBNOVA

T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društву? (7)

Objavljeno: 11. kolovoza 2024.

Dodajte komentar

Nizanka u osam nastavaka donosi razgovore s članovima Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika i osvješćuje poteškoće, nedostatke i predrasude s kojima se suočavaju dok stvaraju djela za priznavanje statusa koji im omogućuje plaćeno mirovinsko i zdravstveno osiguranje iz sredstava proračuna RH. Za sve ostalo – moraju se sami pobrinuti.

Pogledi iz likovnoga diskursa Krešimire Gojanović

Ostati izvan političke podobnosti i poslušnosti

Područje likovnoga stvaralaštva u surječu s Pravilnikom o načinu i priznavanju prava samostalnih umjetnika dovoljno je složeno da bi moglo postati temom zasebnoga feljtona. Ono se dijeli na likovno i multimedijalno stvaralaštvo, primijenjeno likovno stvaralaštvo, arhitekturu i dizajn. Iako je teško obuhvatiti sva područja, za vrijeme ljeta 1970., Osijek).

Položaj samostalnih umjetnika u Hrvatskoj uvek je bio jednako težak, pod svim ministrima/icama kulture iz svih stranaka koje su bile na vlasti od osamostaljenja države, dakle taj problem nije ideološki, što je barem jedna utječna stvar, nego bi se moglo reći da je u pitanju nedostatak svijesti kod većine naših političara o važnosti opstanka nacionalne umjetnosti i kulture jednoga maloga naroda. Da bi ta kultura opstala, potrebno je njegovati ju i cijeniti upravo one ljudi koji ju neposredno stvaraju. No u nas je bilo i ministara/ica kulture koji su umjesto tog poštovanja umjetnika, u pojedinim razdobljima umjetnike čak i ozbiljno ugrožavali, i tu prije svega mislim na SDP-ova ministra kulture Antuna Vujića koji je svojedobno samostalnim umjetnicima spustio mirovinski koeficijent na razinu nekvalificiranih radnika, no mislim također i na današnju ministricu kulture i medija Ninu Obuljen Koržinek, koja je u pandemiji oko 500 samostalnih umjetnika ostavila bez radnih potpora, jer su premašili zaradivili i nisu dosegnuli njezin propisani "donji cenzus", napomenula je Gojanović, dodavši da se političari koji nemaju empatije prema umjetnicima prečesto u nas pozajlju i onda na razne načine otežavaju život profesionalnim umjetnicima. Prema njezinim riječima iz sustava javnih financiranja odstranjuju se oni „nepodobni“ i previše kritični, što onda za većinu umjetnika proizvodi atmosferu straha, šutnje i cenzure, te oni ne mogu jasno i na vrijeme detektirati vlastite probleme i učinkovite strategije za njihovo rješavanje. Kao i ostali sugovornici, ispunjavanje pojedinih kriterija u petogodišnjem razdoblju i Gojanović veže isključivo uz svoje područje djelovanja.

„Ne mogu govoriti za druge kolege, ja sam u statusu samostalne likovne umjetnice od 1997. do danas, imam iz sebe 31 godinu ukupnoga umjetničkoga djelovanja, sudjelovala sam na 51 samostalnoj izložbi i stotinjak skupnih žiriranih, uz stotinjak kustoskih projekata (u 'realnim' prostorima i online). U vrijeme Milana Bandića nikad nisam bila financirana javnim novcem grada Zagreba, a i Ministarstvo kulture kako je rijetko finansijski podržalo moje projekte, tako da sam hrpu toga odradila sama financirajući realizaciju svojih ideja, izložbi i ostalih projekata u kulturi. Kako sam preživjela, nemam pojma i meni samoj je to veliko čudo, no mislim da je u pitanju bila strast i neka volja da se čvrsto zgrabim za svoj posao, nikome ne dopuštaći da mi uskraćuje moje pravo na rad, jer sam smatrala i da u Hrvatskoj trebamo u većoj mjeri afirmirati rad žena umjetnica“, ističe predsjednica HDLU-a Zagreb, na čijem je čelu od osnutka 2015. „Samostalni likovni umjetnici u svakom slučaju moraju naučiti puno toga raditi, usavršiti razne vještine jer neće uvijek biti kruha od onoga osnovnoga posla za koji su se školovali, važno je također prihvatići i nove tehnologije i stalno upoznavati nove ljudi i potencijalne suradnike, što u konačnici dobro ispadne, jer boreći se za vlastito preživljavanje, svašta vidimo, upoznamo i probamo, pa tako stječemo golemo životno iskustvo“, dodaje.

„Mora se reći da je samostalnim hrvatskim umjetnicima jako pomogla zastupnica stranke Možemo Urša Raukar-Gamulin, koja je prva pokrenula to pitanje naših mirovinskih koeficijenata u Saboru i nama je trenutačno koeficijent podignut sa 0,8 na 1,2 – do 1,8 još nismo došli, unatoč upornim zahtjevima samostalnih umjetnika. Čini se da ovaj problem našega mirovinskog koeficijenta uopće ne zanima ministricu Obuljen Koržinek, no zahtjev samostalnih likovnih umjetnika uvek je bio da se naš mirovinski koeficijent treba izjednačiti s onim kakav imaju umjetnici iste razine obrazovanja, zaposleni na umjetničkim akademijama“, kazala je Gojanović glede toga trajnoga pitanja koeficijenta, iako ono, po skromno mišljenju autora nizanke, treba biti iznad dnevopolitičkih prepucavanja u kojima će oporba pomagati dok ne postane vlast, i obratno. Koeficijent bi morao biti neovisan o vladajućoj stranci i vrijedan 1,8.

„Ne znam za druge umjetničke struke, no kod nas likovnjaka postoje neke vrlo zabrinjavajuće stvari kada je u pitanju likovna komisija HZSU-a: u posljednjih petnaestak godina na upisu je odbijen veći broj akademski obrazovanih likovnih umjetnika koji su imali sve ispunjene uvjete iz pravilnika, neki čak i višestruko ispunjene! – jer navodno nisu predstavljali "zamjetan doprinos hrvatskoj kulturi", a s druge strane bilo je slučajeva da je ta komisija dala prolaz i nekim propalim studentima teologije, bez akademije, ili umjetnicima koji su imali završenu samo srednju primijenjenu školu, i na brojne današnje upite ministrici kulture Obuljen Koržinek da nam objasni te nejasnoće kod prijema likovnih umjetnika u HZSU, ona nam nikad nije htjela odgovoriti“, podsjetila je predsjednica HDLU-a Zagreb, prisnaživši da su pojedine strukovne udruge diskriminirane kod prijema svojih članova u HZSU, a druge, opet, pretjerano favorizirane.

HR kalendar

- 17. kolovoza 1960. rođena Sanja Nikčević
- 17. kolovoza 1991. BL korpus JNA pridružio se velikosrbima u napadu na Hrvatsku
- 18. kolovoza 1450. rođen Marko Marulić
- 18. kolovoza 1872. umro Petar Preradović
- 18. kolovoza 1933. osuđeni hrvatski domoljubi
- 18./19. kolovoza 1991. KOS podmetnuo eksploziv pred Židovsku općinu
- 19. kolovoza 1829. rođen Miho Klaić
- 19. kolovoza 1851. rođen Ivan Despot

Pretraži hkv.hr

POBOLJŠA Google

Kontakti

KONTAKTI

Telefon Tajništva
+385 (0)91/728-7044

Elektronička pošta Tajništva
tajnistvo@hkv.hr

Elektronička pošta Uredništva
urednistvo@hkv.hr

Svi
članci
na
Portalu
su

smješteni ovisno o
sadržaju po rubrikama.

Njima se pristupa preko glavnoga izbornika na [vrhu stranice](#). Ako se članci ne mogu tako naći, i tekst i slike na Portalu mogu se pretraživati i preko [Googlea](#) uz upit (upit treba upisati bez navodnika): „traženi_pojam site:hkv.hr“.

Potrebito je napraviti oz ovorne strukovne revizije, barem kada je likovna struka u Kultura

„Kada je ministrica Obuljen Koržinek trebala donositi vrlo problematičan 'zakon za umjetnike' prije nekoliko godina, hrvatski mediji bili su vrlo korektni i u velikom broju slučajeva razni mediji s raznih strana pružili su podršku samostalnim umjetnicima – tu sam bila ugodno iznenadena. Takav afirmativan medijski tretman umjetnika onda će svakako pridonijeti i tome da narod u cijelini bolje razumije naše strukovne probleme i potrebu da se očuva hrvatska umjetnost, i ne samo zbog nekih 'elitističkih' samostalnih umjetnika, nego i zbog toga da se u čitavom društvu u što većoj mjeri i od najranijih dana razvijaju kreativni i umjetnički interesi i vještine, razumijevanje i konzumiranje raznih umjetničkih sadržaja, jer su takva društva koja cijene kulturu i umjetnost zdravija i demokratičnija od onih društava koja zanemaruju svoju kulturu“, dodala je sugovornica. Istočne važnosti nastupanja samostalnih umjetnika u medijima, njihovih predavanja po školama, kulturnim centrima, otocima i manje razvijenim krajevima. Dodaje i kako bi se ministrica kulture i media koja daje dvadeset milijuna eura za obnovu Međstrojceva paviljona trebala zamisliti nad time da samostalni umjetnici nikada nisu imali prostor za svoje sastanke: „HDLU recimo dobiva bez javnoga natječaja na korištenje Međstrojcev paviljon od oko 3000 kvadrata za svega stotinjak aktivnih umjetnika koliko ih se

dan dan može vidjeti na njihovim skupštinama, a samostalni umjetnici kojih ima oko 1400 ne mogu dobiti od ministrike nikakav veći prostor za svoje potrebe“. Krešimir Gojanović napominje i da joj teško pada kada se politika miješa u kulturu i umjetnost, kroz različite „ideološke“ zasljepljenosti koje opterećuju većinu umjetnika.

„U Hrvatskoj političari često očekuju od umjetnika podobnost i poslušnost, a ona može biti vrlo ograničavajuća, poput nekih jednodimenzionalnih naočala, i zato hrvatska kultura može patiti i od cenzure i autocenzure, kada se brojni umjetnici počinju bojati da se ne zamjere nekom na vlasti, jer će to onda sigurno ugroziti i njihovo preživljavanje. U tridesetak godina svoga umjetničkoga djelovanja puno puta sam vidjela taj strah kod brojnih naših umjetnika i kulturnjaka, i ta klima nije mi bila ugodna. S malo novca čovjek i može preživjeti, no bez duhovne slobode, život postaje doslovno nepodnošljiv“, uvjerena je Gojanović, ističući potrebu novoga Zakona za umjetnike, napravljenoga prema realističnim iskustvima umjetnika s različitim područja, nakon čega bi se trebalo usredotočiti na konkretne zakonske strategije koje bi rješavale te probleme.

Tomislav Šovagović

(nastavlja se)

Tekst je dio niza „Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društvu?“, a na Portalu HKV-a objavljen je u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti u 2024. godini Agencije za elektroničke medije. Prenošenje sadržaja dopušteno je uz objavu izvora i autorova imena.

Povezano

- [T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društvu? \(1\)](#)
- [T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društvu? \(2\)](#)
- [T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društvu? \(3\)](#)
- [T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društvu? \(4\)](#)
- [T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društvu? \(5\)](#)
- [T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društvu? \(6\)](#)
- [T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društvu? \(8\)](#)

ALSO ON PORTAL HRVATSKOGA KULTURNOG VIJEĆA

7 days ago · 3 comments

Olimpijsko srebro za hrvatske vaterpoliste

5 days ago · 1 comment

Iran odbacuje pozive da se suzdrži od ...